

In această privi-
 fost acea întrepr-
 Seceta din var
 agricoli răi. a fc
 cercare care eră
 locuitorilor, în

In aser
 împrejură
 vernul
 că eră
 lută n
 jutor
 în
 e?

Localul Muzeului după reparații din Iunie-Noembrie 1929

Muzeul Fălticeniilor

Sunt 16 ane de când funcționează în orașul Fălticeni un muzeu regional. Acest muzeu și-a luat ființă în toamna anului 1914 din inițiativa scriitorului acestor rânduri, sub a cărui conducere directă, muzeul se găsește și astăzi.

Dela înființarea lui, a fost adăpostit în câteva săli din localul liceului „Nicu Gane” cu autorizația Onor. Minister al Instrucției, și s'a mutat la 1 Noembrie 1929, în localul său propriu, cum-părat dela d. Cantacuzin-Pașcanu.

Muzeul Fălticeniilor, așa cum este înjghebat în momentul de față, este rezultatul bogăției de material istoric, preistoric, etnografic, științific-economic, atât din oraș cât și din întregul ținut.

Materialul acesta adunat și studiat, poate fi considerat ca începutul unei colecții de mare însemnătate științifică și culturală, atât pentru elevii de astăzi, cât și pentru marele public. Pe lângă aceasta, muzeul Fălticeniilor mai are menirea să fie o instituție culturală de frunte în această parte a Moldovei, în el să se adune tot ceea ce a mai rămas neînstrăinat și neîmprăștiat din partea aceasta a țării, atât de bogată în amintiri istorice și culturale.

Muzeul cuprinde 11 secții, grupate în trei mari grupe: istorică și preistorică etnografică și științifică; la care se mai adaugă și manifestarea economică a timpului, reprezentată prin produsele solului și fabricilor din județ. O secție destude

bine reprezentată, este cea militară, în legătură cu activitatea pe acest tărâm, a regimentului 16 inf. azi în ființă cât și a reg. 56, desființat după războiu.

Vom căuta să facem aici o scurtă enumerare a secțiilor muzeului, dând pentru fiecare secție, câte o notă explicativă, asupra obiectelor mai importante.

I. *Grupa istorică-pe istoricăre*: I. *Secția documentelor*, cuprinzând diferite documente, referitoare la trecutul istoric al vechiului ținut al Sucevii (astăzi jud. Baia), hotărnicia diferitelor moșii, din timpul lui Vodă Sandu Sturdza, Mihai Sturdza etc. Acte și pitace de boierie a diferiților oameni vechi, localnici. Zapise, chitanțe manuscrise, foi de dotă, etc.

Dintre urice, cu peceti mari de ceară roșie și legate cu șnur de mătăasă, este uricul din timpul lui Alexandru cel Bun, 1424, Februarie 16, prin care domnul Moldovei, hotărăște cât și a cui să fie moșia Buciumeni astăzi o suburbie a orașului Fălticeni.

Alt uric este din timpul domniei lui Petru-Rares, 1546, cu privire la niște moșii moldovenești, dincolo de Prut.

Un alt uric, din timpul domniei Movileștilor - 1599, etc. Cel dintâi e donația defunctei Catinca Diaconu din Buciumeni al doilea e donat de d. Al. Stamate și cel de al treilea e donat de d. G. Ghiteșcu, avocat.

O frumoasă colecție de documente, e data muzeului de Matei Millofost primar al târgului și nepot al marelui artist, M. Millo,— precum și de d. G. Ghițescu.

2. *Secția fotografiilor* cuprinde vederi din județ: biserica, școli, locuri istorice. Fotografiile a diferiți localnici dispăruți și carău jucat rol în viața socială din trecut. Locul de frunte îl ocupă diferite fotografii din viața Domnitorului Al. Ion Cuza și a familiei lui.

3. *Secția cărților vechi*, găsite pe la biserici și la diferite persoane, aparținând cărțurilor de pe vremuri. Cităm între altele, biblia lui Șerban Cantacuzino, din 1688; precum și alte diferite și multe tipărituri la Mănăstirea Neamțului și la Iași.

4. *Secția antichităților*. Pe teritoriul acestui ținut se găsesc multe localități, cu bogate urme preistorice. Majoritatea din ele, se cunosc de către localnici sub numele de „Cetățui” Făcându-se să pătruni în aceste locuri, s'au găsit multe și variate obiecte preistorice: topoare, ciocane, ceramică (olărie) pictată, figurine (idoli), obiecte de bronz, silex, os, etc.

Toate acestea formează o bogată colecție, multe din ele fiind și donate de diferite persoane, printre care trebuie să cităm pe: d-l prof. C. Fedeleș, de la Universitatea din Iași, frații O. și I. Luchian, inginerul D. Drăgușeanu, învățător, etc. Tot în secția aceasta există o colecție interesantă de teracote și ceramică găsite la bisericile vechi din Baia.

5. *Secția numismatică*, reprezentată printr'o sumă considerabilă de monede vechi: romane, grecești, poloneze, etc. Intre aceste vechi, cităm o monedă dacă, determinată de d. prof. C. Moisil din

București. Un număr mare de monede moldovenești, începând cu Petru Mușat, Alexandru cel Bun, etc. O frumoasă donație este colecția d-lui prof. Dan Protopescu, formată din monede și medalii vechi și de mare valoare numismatică.

Tot în această secție se mai cuprind și diferite medalii, donate în cea mai mare parte. Cea mai veche medalie este una falsificată a lui Mihai Viteazul din 1600; celelalte sunt puse pe ani, reprezentând evenimentele cele mai mari din viața Statului nostru și a diferiților oameni mari ce i-a avut acest neam.

Printre piesele, care se găsesc în această secție, sunt patru, de o valoare și artistică și istorică destul de mare. Este donația d-lui Alex. A.

Lambrino (fiul decedatului G-ral Lambrino, fostul comandant al Corp. 4 de Armată din Iași, proprietarul moșiei Osoiu din acest județ și nepotul Domniței Elena Cuza).

Aceste piese sunt:

a) Inelul de căsătorie al Domnitorului Cuza-Vodă, cu Elena Rosetti, având următoarea inscripție lăuntrică:

Hélène Rosetti.
Avril 30 : 1844.

De aur, mai subțire decât cele actuale; cântărește $3\frac{1}{2}$ gr. Diametrul $3\frac{1}{2}$ mm. La exterior puțin bombat.

b) Inelul de căsătorie al Domniței Elena, cu inscripția:

Alexandre Cousa. Avrii 30 : 1844.

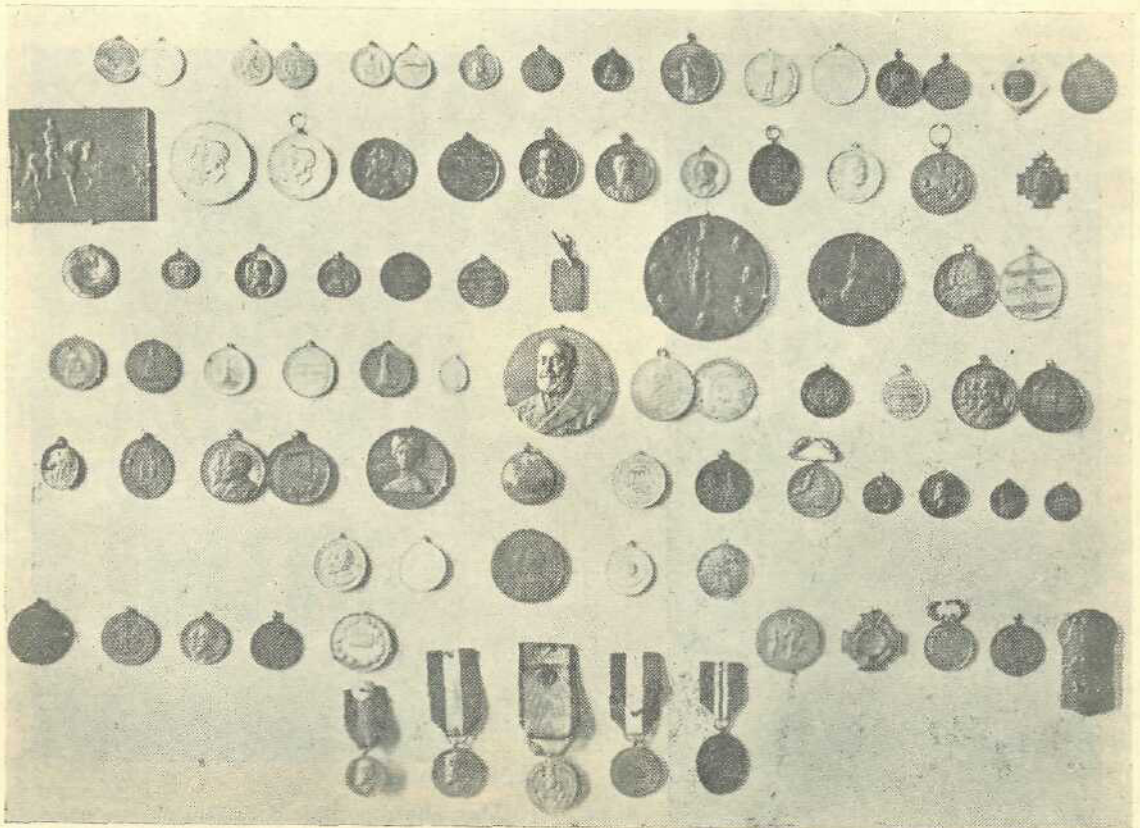
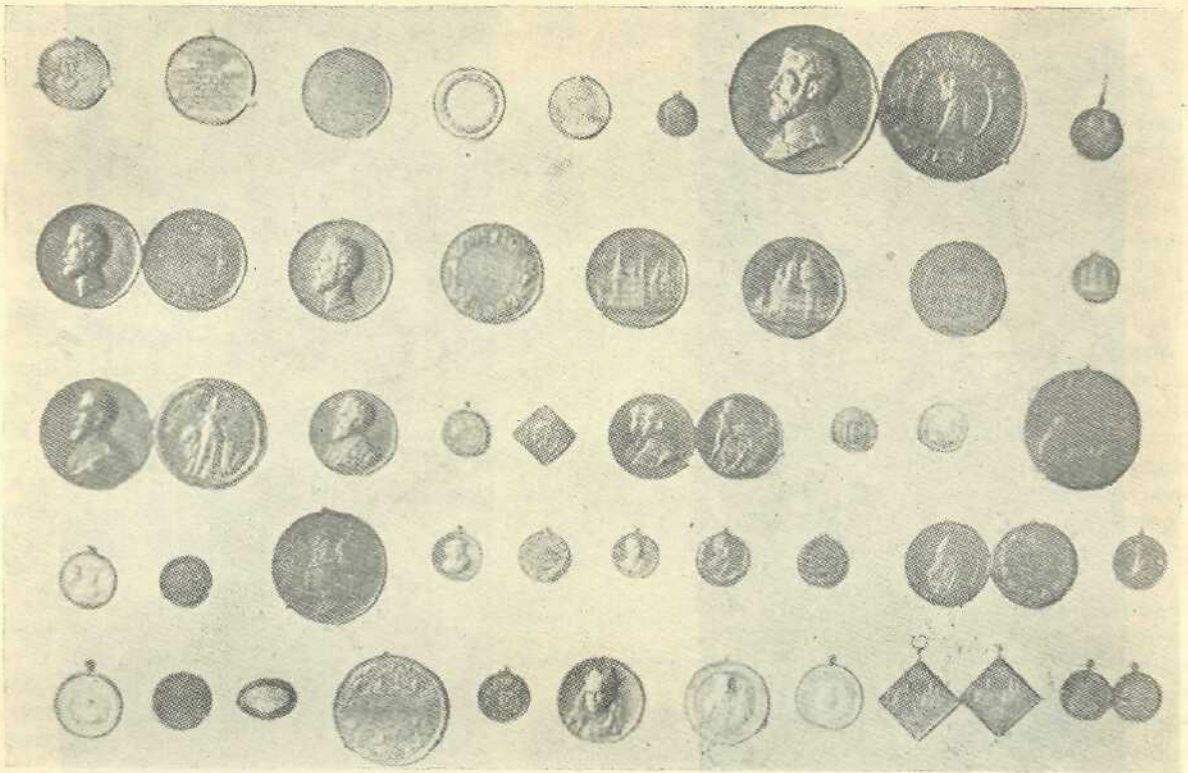
Tot de aur, tot atât de subțire și aproape cu aceleași dimensiuni.

c) Sigiliul de argint al Domniței Elena, cu stema țării, pe care se pot ceti foarte bine, litera D în stânga și litera E în dreapta (Elena Doamna).

d) Sigiliul mai mic tot al Domniței, tot de argint, cu inițiale: H. C. (Hélène Cousa).

Aripa stângă, înainte și după reparație

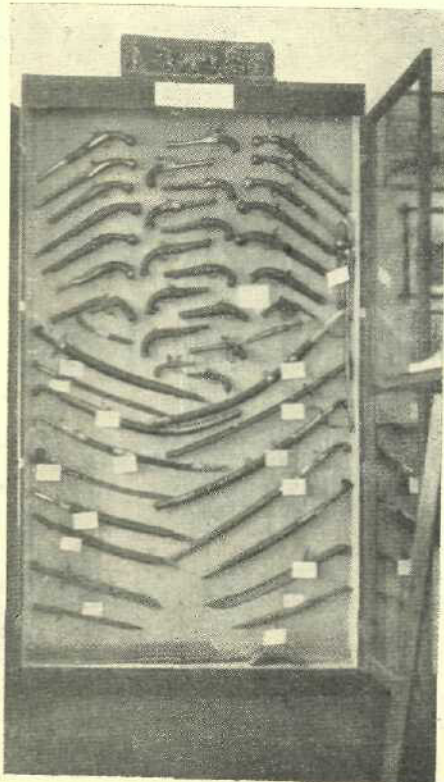
Medalii, decorații și insigne

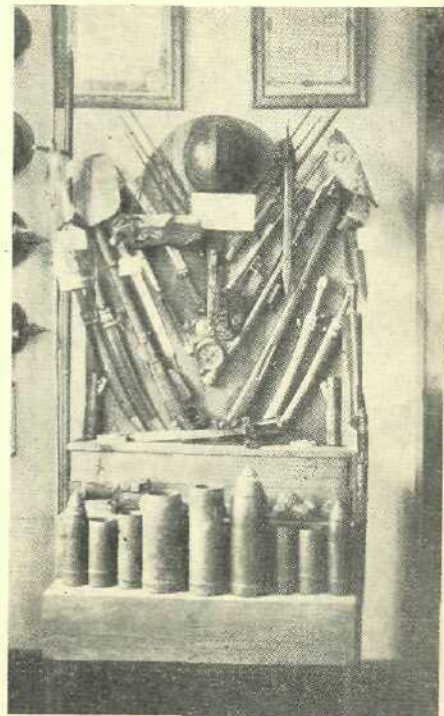
Colț din secția științifică

Obiecte dela Vodă-Cuza scaun, suporturi de draperii, cerdoane, perdele, tablouri, vitrină cu alte obiecte dela Domnița Elena

Vitrină cu arme și pistoale vechi, iatagane turcești

Panoplie din piesele culese de pe câmpul Spătăreștilor după noaptea de 14=15 Ian. 1918

bogată, din toate soiurile de roci și minereuri, este donată de Institutul Geologic din București, prin d-l profesor și geolog, Sava Atanasiu.

Paleontologia, reprezentată prin frumoase exemplare de vase și molari de Mamut găsite în județ și împrejurimi; prin fosile caracteristice terenului, precum și printr'o interesantă colecție de coarne de Târând, Elan și Cerb, fosilizate.

O bogată colecție de minereuri de fier 'cu pirită și mangan, din părțile N.-Vestale ținutului, precum și minerale caracteristice, în parte donația d-lui L. Tirion din Boureni-Baia.

Pe lângă aceste secții, mai cităm:

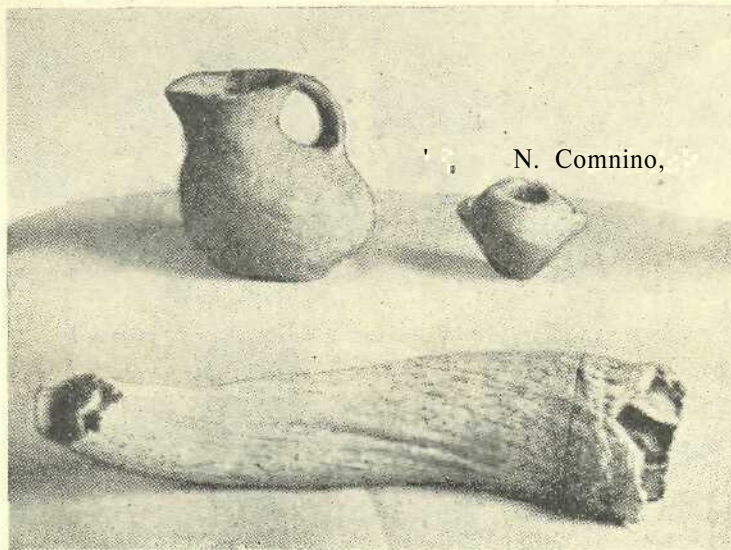
Secția artistică, compusă din obiecte de artă: sculpturi în lemn, creștături, picturi regionale ale diferiților artiști: Ștefan Șoldănescu, Aurel Băeșu, I. Irimescu, N. Comnino, Marie Vârnav, Vasile Vasiliu, N. Ionescu, etc.

O frumoasă lucrare este maestrosul bust, al Viteazului-erou, de la 1877, maiorul Neculai Ioan, executat de d-na Măria Costescu, profesoară din Fălticeni,

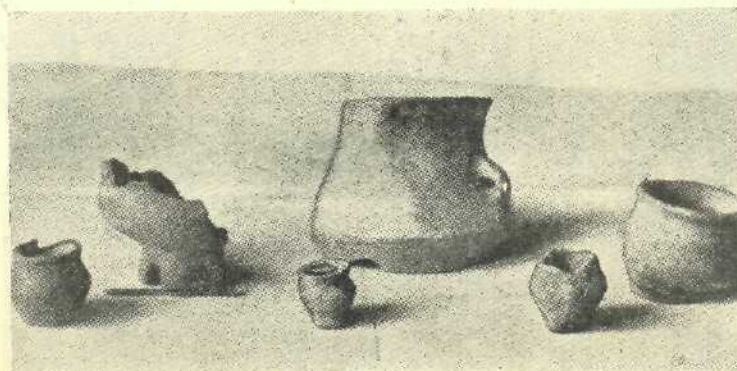
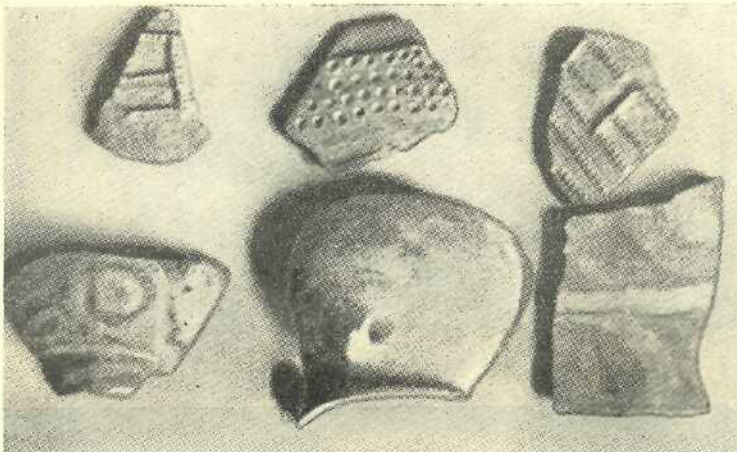
Muzeul mai posedă: bustul lui I.

Dragoslav, scriitor, donat de d-l prof. sculptor I. Dimitriu-Bârlaș bustul lui Ion Creangă, donat de

d-l prof. V. A. Gheorghiță, sculptor din Tg. Neamț.

Piese preistorice Ceramică din stațiunea Rădășeni

Ceramică din stațiunea Broșteni-Drăgușeni

Ceeace atrage atenția fiecărui vizitator de cum intră în muzeu, este opera lui Leon Comnino (tatăl d-lui magistrat în Fălticeni) care timp de 35 ani (1857—1892) numai cu cuțitaș de buzunar și numai din lemn, a lucrat un cupe, căruia nu-i lipsesc decât doar caii și vizitiul, întreg de lemn. E o lucrare ce merită a fi văzută de oricine și care e un exemplu de răbdare omească. Munca aceasta a fost cunoscută de maestrul A. Vlahuțași i-a consacrat nvela: *Moș Peiu*.

Intr'un muzeu regional trebuind să se arate care este activitatea industrială și comercială a ținutului, unde se găsește muzeul, muzeul Fălticeniilor are tocmai menirea să cuprindă în el și manifestarea pe cale economică a județului acesta. Cităm în această privință, *secția economică*.

Aici se cuprind produsele fabricilor mari din ținutul vechiual Sucevei: fabrica de sticlărie din Lespezi, fabricile de cherestea, fabricii de olărie; facerea cofelor și a coveților dela Bogata-

Maia, etc. De asemenea războiul nostru, pentru îndeplinirea idealului național și făurirea României-

Mari, n'a rămas fără răsunet, în viața muzeului din Fălticeni.

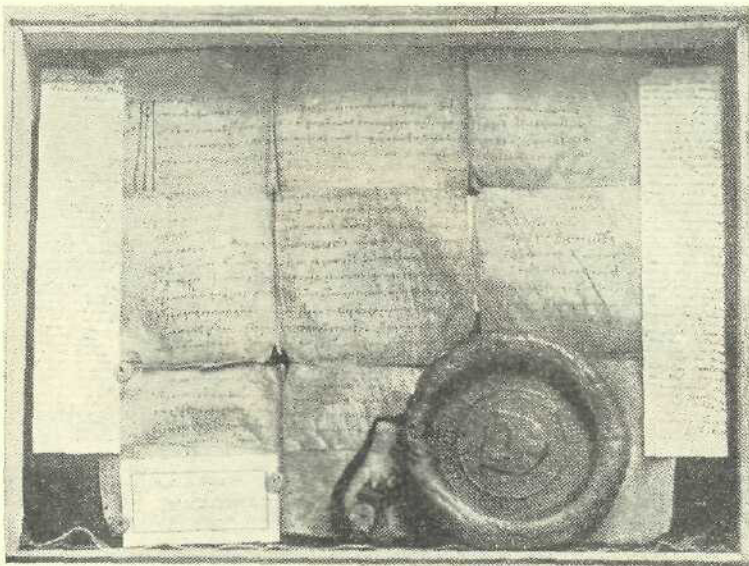
Cu toate greutățile inerente timpului, s'au adunat obiecte, din diferite localități, unde au luptat cele două regimente 56 și 16, ce-au făcut parte din garnizoana locală.

Prin bunăvoința multora din persoanele, ce-au luat parte activa la desfășurarea evenimentelor de pe front, s'a îmbogățit muzeul cu piese foarte interesante. O tristă amintire, din prietenia noastră cu Rușii, o găsim în panoplia alcătuită, cu tot ce s'a putut culege, după lupta din noaptea de 14 spre 15 Ianuarie 1918, de pe dealul Spătăreștilor, între o mână de oameni din reg. 2 grăniceri și miile de bolșevici. Aceștia își puseseră în gând să distrugă orașul Fălticeni, și poate reușeau, dat fiind numărul lor mare, dacă nu erau vitejii grăniceri cari, cu viața lor, l-au aparat cu eroism. Tot de bolșevici, într'un moment dat, era amenințat și satul Baia. Acolo, se 'ncepuse un muzeu la Casa de sfat și cetire, de către vrednicul între vrednici, învățătorul N. Stoleriu, mort în războiu (12 Septembrie 1917 pe Căliman). Pentru asigurarea pieselor adunate de N. Stoleriu, s'a reușit a se aduce toate la muzeul din

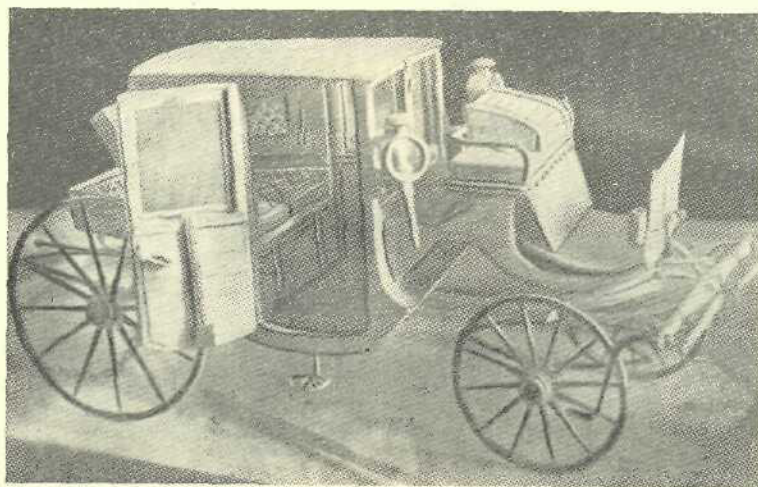
Fălticeni, unde se găsesc și astăzi în deplina lor siguranță.

Ceramica, figurine (idoli în formă de oameni și animale) de la stațiunea Broșteni-Drăgușeni

Uricul lui Alexandru cel Bun din 1424

Cupeu întreg de lemn iucrat în 35 de ani de Leon Comnino

Vechiul ținut al Sucevei, fost Fălticeni, iar azi, Baia, prin oamenii de cultură ce i-a avut și-i are încă, trece ca un ținut de seamă, în viața literaturii noastre.

De aceea, s'a căutat să se înființeze pe lângă muzeu și o bibliotecă, unde să se colecționeze toate scrierile Fălticeneștilor. Numărăm astăzi, lucrările lui N. Gane, N. Beldiceanu, N.N. Beldiceanu, Dragoslav, trecuți acum în lumea dreptilor, precum și ale d-ilor A. Gorovei, V. Savel, M. Sadoveanu, E. Lovinescu, cari cinstesc literatura românească.

Donatori pentru bibliotecă sunt: Academia Română, Casa Școalelor, Cartea Românească, precum și multe persoane particulare, printre care cităm, donația d-nei Măria D. Cădere, profesoară din Iași care în amintirea părintelui său, Costin Cocea, fost institutor în Fălticeni, a dăruit întreaga lui bibliotecă muzeului. D-na Natalia G. T. Ionescu, a binevoit să doneze biblioteca întreagă, a defunctului său soț, Gh. T. Ionescu, fost inspector școlar în Fălticeni, și-a dat

și-a dat

biblioteca sa, în viață fiind (a decedat la Noembrie 1922), muzeului.

Comisia Monumentelor Istorice prin d-l V. Drăghiceanu, făcând săpături în luna Maiu acest an, la biserica catolică din Baia, vechea ctitorie a lui Alexandru cel Bun, a binevoit să împodobească muzeul cu toate obiectele găsite în aceste săpături, mărint astfel colecția de pietre funerare pe care le posedă. De asemenea, ca o încurajare și mai mult a acestei instituții culturale, a dat încuviințare ca prin directorul lui, autorul acestor rânduri, să se întreprindă săpături la presupusa „Cetatea Băiei” din Plopi, iar obiectele găsite, să rămână în păstrarea muzeului. Din lipsa de fonduri, aceste săpături nu s'au putut face în vara acestui an, sperăm însă că vara viitoare va fi mai norocoasă în asemenea întreprinderi culturale.

Din toate cele arătate, reiese că prin înjghebară acestui muzeu s'a înțeles că această instituție este și va rămâne o podoabă culturală a județului.

Astăzi, viitorul muzeului putem spune ca este asigurat; dezvoltarea lui nu atârăna acum decât de bunăvoința oamenilor puși în fruntea culturii și a educației poporului nostru. Cu marisacrificii și morale și materiale, întemeietorul lui a reușit să-l așeze în localul său propriu, la 1 Noembrie 1929. Acest local s'a cumpărat la 1 Martie acelaș an, delad-l A. Cantacuzin, cu sumade lei 850.000,

bani adunați din subvenții și donații, în acești 16 ani de existență a muzeului. Localul avea însă nevoi mari și urgente de reparații, în vederea instalării muzeului și a bibliotecii orașenești. Aceste reparații au costat peste 340.000 lei; s'aplatit

ceva peste 200.000 din diferite ajutoare primite, rămânând încă 140.000 lei, de achitat. Și tocmai în acest an, muzeului i-a fost dat să n'aibă nici o subvenție.

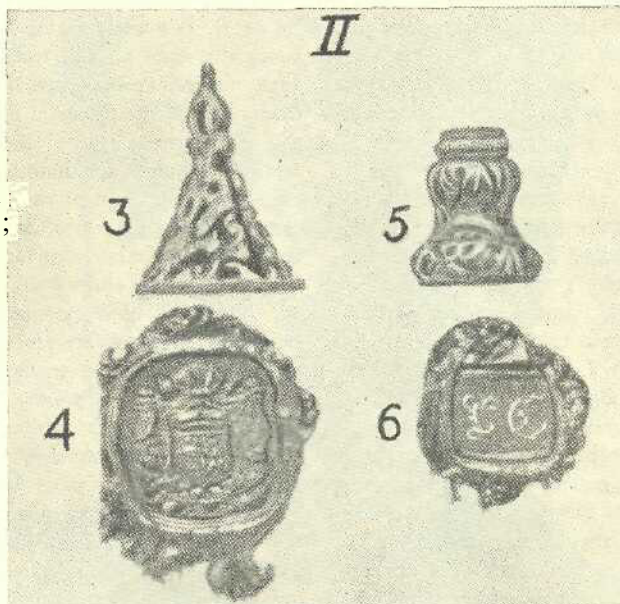
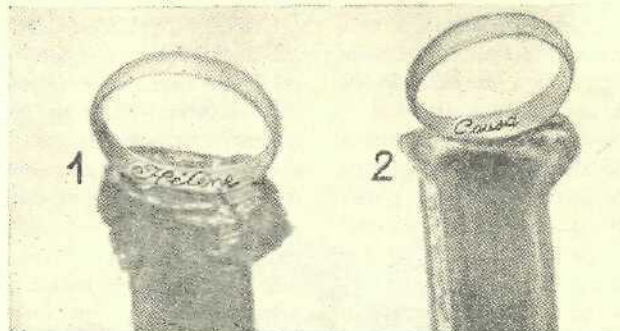
Ținem de a noastră datorie să mulțumim d-lor: Prof. L. Simionescu, pentru deosebita atenție ce-a avut ototdeauna pentru muzeu; de asemenea d-lui Ștefan C. Ioan, prin a cărui stăruință, muzeul s'a bucurat în acești ani din urmă, de subvenții din partea Ministerului de Instrucție și Culte. Călduroase mulțumiri aducem și pe această cale d-lor: Al. N. Gane, C. Sturdza-Cristești, Ad. Bayer-Fălticeni, Nec. Gheorghian, G. Mironescu, București, cari au ajutat muzeul cu sume mai mari de 10.000 lei.

Muzeul Fălticenilor a publicat și două buletine, cu activitatea lui, în anii 1916 și 1918 lipsa de fonduri a făcut însă ca aceste publicații să fie suspendate.

Această instituție, este recunoscută ca persoană juridică, prin legea votată în 1918 și reînnoită în anul 1919, prin Decretul-Lege No. 2398 din 17 Iunie, acelaș an.

Fălticeni, Sept. 1930.

V. CIUREA
Directorul Muzeului

Inelele de logodnă și sigiliile lui Vodă Cuza și ale Doamnei Elena

